

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני כ"ג אלול תשפ"ב | דף היומי בבלי: כתובות עה | דף הכולל: כתובות פו.
דף היומי בהלכה: מסעיף ו' עד תחילת סימן ג"ב.
מוסר: שמירת הלשון - פרק ו' ולכן מצינו עד פרק ו' 'הג"ה עוד'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הכניעה פרק ה' 'והחמישי כאשר יחשוב בגדולת הבורא' עד פרק ו' 'והחמישי הכניעה בענייני עולמו'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

כשאתם צועקים "אוי!" אל תשכחו להוסיף "דו!" | "הכומר" שנולד בכוח ברכתנו של הרבי מסוכטשוב | "הרגע המדהים שחוויתי באנטבה" | 2491

על דא ועל הא

כשהגיע המשלוח הענק עמלה קבוצת אברכים להעביר את כל העופות למכולת הקירור, אך... שכחו לחברה לזרם החשמל! והימים ימי קיץ לוהטים... כששמע ר' אשר מה שאירע, ביקש מיד מהמשמש שיסיע אותו ליער

כשאתם צועקים "אוי!" אל תשכחו להוסיף "דו!"

לאשפה.

שמע ר' אשר על אשר אירע, ומיד ביקש מהמשמש שיוליכנו ברכבו עד היער, שם ציוה עליו להמתין לו, והוא העמיק בגפו למעמקי היער.

סקרנותו של הנהג גברה עד מאד מה מצא לו רבו לעשות שם, ודייקא עתה, על כן התקרב אל מקום עמדו, הסתתר ושמע את כל 'שיחתו' לפני ה', ושמע איך שרבי אשר שופך נפשו בקולי קולות, וחוזר על דבריו פעמים רבות עד אין מספר - 'רבש"ע, ס'איז נישט ער, ס'איז דו! ס'איז נישט ער, ס'איז דו' [רבש"ע, זה לא הוא, זה אתה] כאומר: לא מי ששכח את הזרם הוא קלקל העופות והוליק לטמיון השקעות של רבבות ואלפים, אלא אתה אבי שבשמים עשית זאת לטובה וברכה.

אח"כ חזר לרכב, אך בטרם נסע, אמר לנהגו בבקשת מחילה, חזור נא, שכחתי עוד דבר אחד. וחזר למקום אשר עמד שם בתחילה, ואמר: ס'איז נישט ער, ס'איז דו, יישר כח!..."

ודי למבין, כי זה כל האדם, להכיר שהכל מאבינו שבשמים. (באר הפרשה)

שמע ר' אשר על אשר אירע, ומיד ביקש מהמשמש שיוליכנו ברכבו עד היער

פעם אמר הרה"ק ה'ברכת אברהם' מסלונים זי"ע לאחת מנכדותיו שהתאוננה בפניו על קושי שעברה - שאם בכל פעם שאומרת 'אוי, אוי', תוסיף לומר 'דו' (כלומר 'אתה' בשפת האידיש) בזה יהא נשמעים דבריה כתיבת 'הודו'... וכוונת הדברים, שהזוכר בכל צער שמאת ה' היתה זאת, הרי 'באמונתו יחיה' שהכל לטובה, וממילא יבוא להודות לה' הטוב.

ידועים מעשה החסד הרבים והגדולים של הגה"צ רבי אשר פריינד זצ"ל. עובדא הוה שהזמין כמויות אדירות של עופות בכדי לחלקם לעניים, ובאותו הזמן לא היו לו מעות לשלם, על כן לוו ממון ודמים בכדי לשלם על העופות.

בעזה"ש"ת הגיע המשלוח ואברכים חשובים העמיסו את העופות בתוך קונטיינער (מכולה) המשמש כ'מקרר', אך... שכחו לחברו לזרם החשמל. והימים ימי קיץ לוהטים, תוך כמה שעות נדף ריח נורא בכל המקום, ונגלה ה'בראך' (שבר) הגדול, כי כל הכמות הגדולה של העופות הבאישה והוכרחו להשליך את הכל

שנה אחת בשמחת תורה ניגש ה'שם משמואל' לאותו חסיד ואמר לו: "אני מברך אותך שהשנה תיושע בזרע של קיימא!" לפליאתו, לא די שהחסיד לא ענה 'אמן' אלא שפניו חוורו בבהלה...

"הכומר" שנולד בזכות ברכתו של הרבי מסוכטשוב

והנה, לא די שהחסיד לא ענה אמן על ברכתו של הרבי, אלא שפניו חוורו, והוא חישב להתעלף... ראה זאת הרבי והבין שיש דברים בגו. לא הסתיר ממנו האיש את כל מה שעבר עליו עם אביו, ואמר שלאחר שהאבא הגדול רמז לו שבנו העתיד להיולד יהיה כומר, לא רצה יותר לבקש שיברכנו.

הרבי שומע את הדברים, ואחר כך פונה אל החסיד ואומר לו: "ואף על פי כן, רוצה אני לברכך. ועכשיו תענה אמן!" ובירכו שוב שיזכה להיושע, והחסיד ענה אמן בפחד.

חמישה ילדים נולדו לאותו חסיד. ארבעה מהם נהרגו בתקופת השואה, ועלו על מזבח ה' וקידשו שם שמים. הבן החמישי, שהיה הבכור מבניהם, הצליח לשרוד את השואה ולצאת ממנה בשלום, על ידי שהתחפש ל... כומר! הוא היה טיפוס כשרוני במיוחד, שלט בכמה שפות, וכך יכול היה להתחפש לכומר ולעבור את אימי השואה בשלום ולעלות לארץ ישראל. הוא אף זכה להקים דור של בנים תלמידי חכמים ויראי שמים ההולכים בדרכי אבותיהם ומקדשים שם שמים.

(המאור שבתורה, גליון 892; הובא ב'ליקוטי שמואל')

חסיד אחד היה לו ל'אבני נזר' מסוכטשוב זי"ע שלא נפקד בזרע של קיימא. והיה חסיד זה מתדפק בתדירות על דלת רבו, ומתחנן לפניו שיברכנו שיזכה להיפקד. הרבי, מסיבות השמורות עמו, נמנע מלהעניק לו את ברכתו. חיפש אותו חסיד שעת כושר שבה יוכל לתפוס את רבו בעת שמחה, שעה שכזו הזדמנה לפניו בשמחת תורה, כאשר האבני נזר היה בשיאה של השמחה בבית מדרשו, ופניו להטו מרוב דבקות. ניגש אליו החסיד והודיע שלא יעזוב את המקום עד שהרבי יברכנו.

משראה ה'אבני נזר' כך, אמר לו: "האם אתה רוצה שאברך אותך שייוולד לך בן שיהיה כומר?" שמע החסיד את דברי רבו ופניו חוורו כסיד. הוא הבין שרבו צופה ברוח קדשו את העתיד, ולא המשיך יותר לשטוח את בקשתו לזרע של קיימא.

כעבור תקופה מסוימת נפטר ה'אבני נזר', ובנו ה'שם משמואל' זי"ע הוכתר בכתר המלוכה. ידע אותו גאון מצערו של החסיד ההוא, בידעו שזה שנים רבות שאין לו ילדים, ופעם בעת שמחת תורה, בעת התלהטות השמחה בבית המדרש, ניגש בעצמו אל החסיד ואמר לו: "אני מברך אותך שהשנה תיושע ותיפקד בזרע של קיימא!"

"שאלתי אותו איך יתכן שהארנק הגיע אליו, הרי איבדנו אותו במקום אחר לגמרי, רחוק מאוד משם. התשובה שלו הדהימה אותי לחלוטין..."

המסלול שעשינו, אך לצערי לא נמצא דבר. "נכנסנו לרכב בדרך למקום האכסניה שלנו במושב מירון. תוך כדי נסיעה אני מביט על צג הדלק, ומבין שאנחנו בבעיה. נותרו לנו עוד 45 ק"מ עד למירון, ועל פי המד נותר לנו דלק רק לעוד 32 ק"מ. באינסטינקט של רגע התחלתי לחפש היכן תחנת הדלק הקרובה, תוך כדי חיפוש אני מבין את גודל הברוך שאני נמצא בו, אני בלי כסף, בלי כרטיס אשראי, א קיצער, אין לי איך לתדלק. "המשכנו לנסוע, ובלי שום הסבר הגענו למירון. הורדנו את המשפחה, ולווייתי ממישהו כסף לצורך תדלוק. ברוך השם הרכב נסע, אבל עם התראה שאין דלק!

מספר בעל המעשה: "בבין הזמנים נסענו עם המשפחה לטיול אופניים בצפון. במהלך הטיול עצרנו על גדות נחל דן, לפני שנכנסנו למים הורדתי את המפתחות, ארנק, וכל הדברים שלא יירטבו.

"לאחר שחזרנו מהנחל המשכנו בנסיעה. בסיום המסלול הגענו לרכב והחזרנו את כל הדברים שהיו בסל של האופניים לרכב, ואז גיליתי שהארנק איננו. פירושו של דבר, שאין לי שקל עלי, לא כרטיס אשראי, כלום כלום.

כשהבנתי שאני זקוק לישועה, דבר ראשון הבטחתי 180 ₪ לצדקה, למרכז מוסדות בעלזא. לאחר מכן חזרתי שוב על כל

מתחיל להבין שהארנק עם כל הכרטיסים וכל המזומנים (כמה אלפי ₪) כולם נמצאים בידי.

"יהודה הוא מנהל באתר קמפינג באזור שונה לחלוטין מהיכן שהיינו, ורחוק מרחק ניכר מהמקום בו טיילנו. שאלתי אותו איך יתכן שזה אצלו, זה הרי מקום אחר לגמרי מהיכן שאנחנו איבדנו את הארנק. "התשובה שלו הדהימה אותי לחלוטין. 'אני מבחין על הארנק בסימני נשיכה של חיה כלשהי, כלב או תן, שהביא את לכאן את הארנק...' והוא מוסיף ואומר: 'בכל האתר שלי ישנן רק משפחות חרדיות ודתיות שבאים לנפוש, מי יודע, אולי הוא הביא את זה לכאן מכיוון שידע שרק כאן מי שימצא את זה יחזיר את האבדה בשלימותה לבעליה!'"

(הובא ב'ליקוטי שמואל')

"המשכתי להאמין שבע"ה הארנק עוד יחזור. לא שהיו לי 'תוכניות' מיוחדות איך הוא יחזור... אבל עם אמונה חזקה שחזקה על הצדקה שאינה חוזרת ריקם. התקשרתי לחברת האשראי וביקשתי להקפיא את הכרטיסים, הדגשתי שאני רוצה להקפיא זמנית כי אני מאמין שתוך זמן קצר הארנק יחזור אלינו. "למחרת ב-19:14 לאחר יום בלי כרטיס אשראי החלטתי להתקשר ולבטל את הכרטיסים סופית ולהזמין כרטיס חדש, כדי לחסוך זמן המתנה עד שיגיע הכרטיס אשראי החדש. "בשעה 19:17 כשאתי בהמתנה לנציג השירות, אני מקבל שיחה ממתנה שלא מרפה. עניתי לשיחה ועל הקו מציג את עצמו אדם בשם יהודה ומבשר שמצא את הארנק. התחלתי לבדוק אתו מה יש בארנק, כדי לא להתרגש יתר על המידה, לאט לאט אני

פרשת השבוע

השיחה היתה מרגשת, האווירה בבית היתה כשל יוה"פ בשעת נעילה. רבי דב ואשתו ישבו ובכו. רציתי לצאת מהחדר, אך רבינו בקשני להשאר. כאשר שאלוהו מה יהיה הלאה, השיב: "עוד תראו שאביך יבוא הנה לנשק אותך על שנשארת בארץ"

כך הפך האברך מאמריקה לאחד מגדולי ראשי הישיבות בדורנו - סיפור מופלא על מסירות נפש למען תורת ארץ ישראל

ולא מעבר לים היא

ביקש ארכה לעוד שנה וזו ניתנה לו. לאחר שנה נוספת שוב התחנן על נפשו שחשקה בתורה וביקש עוד שהות, וכך השתדל למשוך הזמן ככל האפשר, וההורים בלית ברירה הסכימו. בקיץ תש"כ הודיעו ההורים והורי אשתו שעליהם לחזור לארה"ב לקבל את המשרה, בציינם שאם לא יחזרו בהקדם יפסיקו לממן את החזקתם, והם ישארו ללא דירה ואפשרות פרנסה. אשתו לא עבדה בינתיים, והתוכנית של הכולל הגיעה לסיום והכולל עמד להסגר. באותו זמן עמדה אחות אשתו להתחתן בארה"ב, והם החליטו לחזור. הם כבר שלחו את הספרים לארה"ב. חלק ממכשירי החשמל נמכרו ושאר החפצים נארוזו. ואז התערב ראש הכולל ואמר שאין להשלים עם העובדה שאברך כה מוכשר ייסע לקבל משרה שתמנע ממנו לעלות במעלות התורה.

הוא פנה למרן הגרא"י פינקל זצוק"ל ראש ישיבת מיר, ששלח מכתב לאביו וביקשו שיאפשר לו להמשיך ללמוד בארץ. האב שיגר מברק תשובה שהסביר כי אין כאן ניתוק מהתורה אלא הוא נדרש לצורך רוחני ברבנות חשובה שיש בה זיכוי הרבים. גם מרן הגאון מטשעבין זצוק"ל התבקש להתערב בפרשה, ולמרבה הפלא אף הוא שלח מכתב חם לאביו וביקשו שיתן לבנו ארכה לשבת וללמוד בארה"ק, אולם קיבל תשובה דומה.

בד בבד התחלנו לפעול בכיוון נוסף. נסעתי עמו לב"ב למרן המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצוק"ל. נכנסתי לבדי

בשיחה עם הרב מ' ברמן (מוסף שבת קודש) סיפר האדמו"ר מטריסק שליט"א, בנו של הגאון רבי דב אייכנשטיין זצ"ל ראש ישיבת אתרי ומשכן התורה, על הנסיבות שהובילו את אביו בשעתו לעלות ולהשתקע בארץ ישראל, בה עלה ונתעלה בתורה עד שהיה לאחד מגדולי מרביצי התורה בדורנו.

הדבר היה כרוך בסיפור מופלא שסיפר לימים הגר"ש טרוביץ זצ"ל, שעמד מאחורי הקלעים באותה פרשה. וכך סיפר:

בסוף שנת תשט"ז נוסד בירושלים כולל לאברכים צעירים בעלי כשרונות בעל רמה מיוחדת, וגם סכום המילגה היה גבוה בהרבה מהמקובל. בראש הכולל עמד רבי רפאל רייכמן. בשנת תשי"ז הצטרף לחבורה אברך אמריקאי בעל כשרון רב ומתמיד עצום בשם רבי דב אייכנשטיין, שהיה תלמיד של מרן הגאון רבי אהרן קוטלר בלייקווד. אביו היה אחד הרבנים המפורסמים שסיהן כרב עיר גדולה בארה"ב, והקהילה היתה מאורגנת ועשירה מאד. האב ציפה זמן רב שבנו יתחיל לכהן ברבנות שם בתקווה שבמשך הזמן יירש את הרבנות המפוארת, אך הבן ביקש לנסוע קודם לשנה לארה"ק להתבשר מתורת ארץ ישראל ואז יחזור לארה"ב לקבל משרת הרבנות.

בכולל הנזכר, למדתי עמו בחברותא ומאד נהניתי משכלו הבהיר וכח ההעמקה הנפלא שהיה מחונן בו. ההורים דאגו לספק כל צרכיו, וכעבור שנה ביקשו שיחזור לארה"ב, אולם הוא

'דרך בריית אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר דעיו וחבריו ונוהג כמנהג אנשי מדינתו, לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד כדי שילמד ממעשיהם ויתרחק מן הרשעים....

השיחה היתה מרגשת, האווירה בבית היתה של יוהכ"פ בשעת נעילה... רבי דב ואשתו ישבו ובכו. רציתי לצאת מהחדר, אך רבינו בקשני להשאר והסביר שכדאי להם ללוות כאלפיים לירות כדי שיוכלו להתארגן בשלב ראשון. והוסיף, אילו הייתי נשאר כעת כאן, הייתי בעצמי משיג לכם הסכום הזה בהלוואות. וכאשר נשאל ומה יהיה הלאה, השיב, אין ספק שההורים יתפייסו בקרוב מאד. עוד תראו שאביך יבוא הנה לנשק אותך על שנשארת בארץ... מילה במילה כדבריו של מרן הגה"צ רבי יחזקאל לווינשטיין. אחרי שהבטיח להם בסבלנות שעה ארוכה, הוא עמד ודרש מהם במקום תשובה החלטית. 'אני מקבלת עלי מה שבעלי יאמר' - אמרה האשה, ובעלה אמר: 'אנו מקבלים דברי הרב'... קם רבינו ובירכם בחום רב.

באותה עת התערב גם מרן הגר"ח שמואלביץ זצוק"ל שהשפיע עליו להישאר, אך בד בבד אמר, שעליהם גם להבין את ההורים ולדון אותם לכף זכות שכל כוונתם לטובת ילדיהם והקהילה. כשחזרו לביתם החלה המבוכה הגדולה, כי היו כאלה שהתערבו ולחצו הפוך, ואז החליט ראש הכולל לעזור בענין. בדרך פלא התפנתה משרת ר"מ בישיבה בירושלים, ולמרות שהיו עליה הרבה קופצים זכה בה רבי דב, שהלך לתחנת דואר ושלח מברק להוריו ובו הודיעם שקיבל משרת ר"מ בירושלים והחליט להישאר בארץ. למחרת התקבל מברק מהאבא המאוכזב, אך למרבה הפלא, כעבור יום הגיע מברק נוסף: 'מזל טוב, מאחלים לכם הצלחה רבה ושמחים על החלטתכם להישאר בארץ'...

ראו בחוש דבר בלתי טבעי: ברכת מרן הגר"א החלה להתקיים. אביו קנה לו דירה יפה בשכונת בית וגן בירושלים, והעביר בקביעות סכומי כסף גדולים לפרנסת הבית. אחד מחברי הכנסת של אגו"י סיפר זאת לרה"מ דאז בן גוריון כדי להוכיח שגדולי ישראל מטילים כובד השפעתם על זוג צעיר לוותר על משרה מכובדת בחו"ל ולגור ארה"ק, והסיפור מצא חן בעיניו והוא חזר עליו בכמה מקומות והדברים קבלו פרסום.

כשהגיעו הרהיטים ששלח אביו, הוא נתבקש לשלם כסף רב עבור המכס. רבי דב לקח את העיתון הנזכר והראהו לפקיד המכס: 'הרי אני הייתי כבר מוכן לחזור לארה"ב, אלא שהרב לופיאן שכנע אותי שלא לעשות זאת, ואם כך אני נחשב כעולה חדש, ועליכם לפטור אותי מהמכס'. למרבה הפלא פקיד המכס קיבל את הטענה והעניק לו את כל הזכויות לפטור ממכס שעולה חדש זכאי להן...

כעבור כמה חודשים הגיעו הוריו לביקור בארץ, ואביו התבטא: "באתי לנשק את בני על כך שהוא נשאר בארץ". בדיוק אותן המילים שהשמיעו שני גדולי ישראל שניבאו העתיד להיות.

ומרן המשגיח הכריע כי צריך להשפיע עליו שלא יסע, אבל אמר: כשאתה מגיע אלי עמו לשיחה חטופה, הסיכוי להשפיע עליו איננו גדול, אבל היות וכבר באתם תכניס אותו.

כשרבי דב התחיל לתאר את הלחץ הגדול של ההורים והמשפחה, אמר לו רבי יחזקאל: כתוב בתהילים [מט, ח] 'אח לא פדה יפדה איש לא יתן לאלקים כפרו'. וכשהסביר שאשתו אמריקאית ורגילה לחיות ברווח ואיננה מוכנה לכך, השיב מרן המשגיח: האם שכחת מה קרה לאדם הראשון כששמע לקול אשתו? וכשאמר שבלא עזרת ההורים אין אפשרות להתקיים וההורים מתנגדים בכל תוקף, השיב רבי יחזקאל: "אביך שהינו איש תורה עוד יבא הנה לארץ לנשק אותך על שנשארת כאן"... הדברים נשמעו כה רחוקים מהמציאות עד ששנינו התפלאנו מאד איך נטל רבי יחזקאל על עצמו אחריות על כך.

חזרנו לירושלים, וכשנוכחתי לראות שהשיחה לא הביאה תוצאות, החלטתי לשוחח עם מרן הגר"א לופיאן זצוק"ל שבדיוק הגיע לירושלים. אף הוא התרגש ואמר שצריך לעשות הכל כדי שישאר בארץ, ובו במקום הסכים לשוחח עם רבי דב. בשיחתם שאלו על טיב הרבנות שהוא מתכוון לקבל בארה"ב, והאם יהיה מסוגל לעלות שם על הבמה ולהוכיח את הציבור על כל מיני ענינים חמורים וכו' בלי מורא, ורבי דב לא השיב, ואמר לו, אם כן אתה הולך למקום שיעברו שם על עבירות חמורות ואתה אפילו לא תהיה מסוגל למחות על כך, לעומת זאת כאן במקום זה אתה מסוגל לשבת ולעלות במעלות התורה כאחד הגדולים...

הוא התחיל להתנצל שאשתו לא מוכנה להישאר כאן, ורבי אליהו שלחו שיקרא גם לאשתו וישוחח עם שניהם. כשאשתו נכנסה, קם רבינו בפניה מלא קומתו. היה זה מחזה מרהיב לראות הצדיק הישיש קם בפני אשה צעירה. גם האשה נדהמה. 'את ודאי מתפלאת על שקמתי לכבודך', אמר, 'אך דעי שיש לך בעל ת"ח שעתיד לגדולות ואשת חבר כחבר, אך ח"ו שלא תמשכו לארה"ב, כי אז האחריות הגדולה מהתוצאות תרבו עליך'.

עוד הוסיף וסיפר שבמלחמת העולם הראשונה כל בניו למדו בישיבות, ובבית לא היה לחם לאכול. פנו השכנות לאשתו שתוציא לפחות בן אחד מהישיבה שיוכל לסייע לכלכלת הבית, והשיבה אשתו כי כאן בעוה"ז אינני רוצה את עזרתם של בני. יבוא זמן כשאלך לשם, אז אזדקק להם. מוטב לי לסבול כאן בעוה"ז ולחיות בדוחק ובצמצום, ובלבד שאזכה שכל יוצאי חלצי יגדלו לתורה וליראה ואוכל להעזר בהם בעתיד. ואכן, כשהלכה מהעולם ישבו בבית עשרה ראשי ישיבות משגיחים ות"ח זרע ברך ד', האם לא צדקה אשתי בחשבונה?

אשתו של רבי דב הגיבה ואמרה: 'הנה אבי מורי ת"ח ורב, מורי חמי ת"ח ורב ראשי בעיר גדולה, ושניהם מצווים עלינו במצוות כיבוד אב לחזור לארה"ב ולקבל הרבנות, לדעתם יש בכך שליחות גדולה לריבוי כבוד-שמים, איך אפשר להתנגד לכך?!

בתשובה לכך פתח דברי הרמב"ם [דעות-ג] והקריא בהטעמה:

החוטפים חשדו בי שאני מסתיר דרכון ישראלי. העבירו אותי לחדר חקירות. מולי התייצב גוש ענק, גובהו כמטר תשעים ומשקלו לא פחות ממאה וחמישים ק"ג...

הרגע המדהים שהווייתי באנטבה

שירות עם הקב"ה. אני לא זוכר אם דברתי בצרפתית או בעברית, אבל אמרתי לו: ריבוננו של עולם, אם אתה רוצה לעשות משהו להצילתי, תעשה את זה בבקשה עכשיו. אני כבר לא יכול יותר. הנחתי את ראשי בין שתי כפות ידיי ובכיתי. דמעות רותחות זלגו במורד לחיי.

ובדיוק אז גירשו אותי בחזרה לבית הנתיבות שם שהו יתר החטופים...

הנס היה כפול. אם הייתי נשאר בחדר החקירות בשעת החילוץ שהתבצע באותו יום, כנראה הייתי נשאר שם לנצח - אם ע"י המחבלים ואם ע"י הכדורים שריססו המחבלים לכיוון המחבלים. הייתי נסער ונרגש. התפעלתי כיצד קיבלתי תשובה לתפילתי בכזו מהירות.

ואני, שתפילת היחיד שלי נענתה בכזו מהירות, מרגיש שהפסוק נכתב בדווקא בלשון יחיד כדי להדגיש לנו שהקב"ה מקשיב למצוקותיו של כל יחיד ויחיד באשר הוא. גם אם הוא אי שם בקצה העולם, "ושב השם אלוקיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיץ השם אלוקיך שמה".

(הרב רפאל ברליון, מוסף שבת קודש נצבים תשע"ב)

ושב ה' אלוקיך את שבותך ורחמך (דברים ל ג)

ביום ראשון כ"ט בסיון תשל"ו עלה הרה"ג ר' נחום דהן שליט"א, כיום בבני ברק, על מטוס בדרכו מהארץ לפריז, אך במקום לנחות שם מצא את עצמו חטוף באנטבה, בתום מסע אווירי בן 6,000 קילומטרים.

וכך שח באוזנינו: בפרשה נאמר "ושב השם אלוקיך את שבותך ורחמך, ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיץ השם אלוקיך". שמה" (ל ג). כ שאני קורא את הפסוק, אני מהרהר, מדוע הוא נאמר בלשון יחיד? באותו רגע עולה במוחי תמונה מרגע מדהים אותו חווייתי באנטבה, והפסוק מתיישב על ליבי.

נסעתי עם דרכון צרפתי, אך החוטפים חשדו בי שאני מסתיר דרכון ישראלי. העבירו אותי לחדר חקירות. מולי התייצב גוש ענק, גובהו כמטר תשעים ומשקלו לא פחות ממאה וחמישים ק"ג, אשר חקר אותי והיכה אותי.

כאשר מצאו אצלי תמונות מהצבא נמשכו החקירות. שוב ושוב הכריחו אותי לגלות את כל הסודות, אך לא היה לי כל סוד. היכו אותי קשות, ואני יושב שבור ורצוף.

לפתע הבחנתי בפיסת רקיע בחלון מולי, והתחלתי לדבר

על דא ועל הא

"הייתי בגן החיות", סיפר הנער האמריקני להגאון רבי בן ציון קוק שליט"א, "וראיתי שהאריה מנמנם לו בעצלות בצד הכלוב... אפילו סתם חתול ברחוב כבר מפחיד הרבה יותר ממנו..."

אז מה הפירוש "יתגבר כארי לעבודת הבורא"?

כשסביבו עטים זבובים רבים, והוא כלל אינו מתנגד להם, ולא היה נראה בכלל מפחיד.

"אפילו החתול ברחוב הפוער פיו בלילה, מפחיד יותר מהאריה" - טען הנער - "ומדוע אם כן דווקא אליו דימה רבי יהודה בן תימא (אבות ד, א) את הגבורה הנצרכת לעבודת הבורא? לדעתך - כך אמר - "האריה הוא סמל העצלות ולא סמל הגבורה!"

השבת לי, כי הט"ז יישב את דבריו באומרו כי "עיקר גבורה היא כנגד היצר הרע". לזה נצרכת עיקר הגבורה כאמור, מאחר

סיפר הגאון רבי בן ציון קוק שליט"א: נשאלתי על ידי נער אמריקני שהגיע לחגוג את היכנסו לנועם עול מצוות בארה"ק, מדוע ההלכה הראשונה בשלחן ערוך דורשת מעובד ה' להידמות לארי: "יתגבר כארי לעבודת הבורא"? - וסיפר הנער שבביקורו בגן החיות, כשהתקרב למקום מושבו של האריה, התכונן לראות ארי בסורג המטיל אימה ופחד על כל סובביו, בנהמת שאגות אימתניות, כדברי הפסוק "אם אריה שאג מי לא יירא" (עמוס ג, ח), אך לפליאתו ישב האריה בצד הכלוב בעין חצי פקוחה,

ומתחיל להפחיד את האדם: לא ישנת מספיק, אם תקום עכשיו מי יודע מה יקרה לך, ובכלל, עלול להיות שמחמת זה תהיה חולה וכל היום תהיה עייף, יותר טוב שתמשיך לישון עוד קצת. ובעקבות כך הוא קם מאוחר וצריך 'לחטוף' את התפילה באיזה מניין-לא-מניין, ומפסיד את התפילה ונכנס מאוחר ללימוד או מגיע באיחוד לעבודת כפיו, וכל היום שלו מתחיל ברגל שמאל.

על כך אומרת ההלכה הראשונה בשולחן ערוך: אל תפחד! קום לעבודת הבורא. אחר כך תסדר את שאר העניינים. תלמד מהאריה, שאיננו מפחד משום דבר, ואל תפחד מכלל הטענות השונות שזורע היצר בלבך.

(ע"פ שואלין ודורשין)

והיא המלחמה הגדולה ביותר. וממשיך וכותב: "ואמר 'כארי', כי טבע הארי אשר אין לו יראה משום בריה, כמו שכתוב 'מקולם לא ייחת' (ישעי' ל"ד, א)". וכאשר עומדות מולו כל החיות, הוא לא מפחד אף מהחיות היותר חזקות ממנו.

אכן, האריה הוא לא החיה הזריזה ולא החזקה ביותר, אך מעלתו היא שאינו מפחד מאף אחד, וכשבעלי החיים רואים את האומץ שלו שאינו חושש מאף אחד מהם, הם מפחדים ממנו. וכך הוא קונה את מלכותו עליהם.

וזה היא העבודה הנדרשת 'להתגבר כארי' - "שלא יעלה על האדם מורא יצרו אף שהוא תקיף ממנו". ובוזה שלא יפחד ממנו, הוא יהיה המלך על היצר הרע.

כשמגיעה השעה לקום לעבודת הבורא, בא היצר הרע

סגולות וישועות

סגולה גדולה ונפלאה שמעתי מאנשי מעשה, לומר ולסיים ב' פעמים את כל ספר תהלים בליל ראשון דראש השנה, והיא מסוגלת מאד לישועות גדולות. מדי שנה בשנה מעידים עדים נאמנים 'אותות ומופתים' שזכו בזכות זה

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א על הסגולות, התפילות והקבלות בראש השנה

צריך עלול להיות עייף ומבולבל, ויצא שכרו בהפסדו], וכן ימנעו משיחה בטלה. הנהגות אלו שווים הם לכל אדם, וראוי להחזיק בהם ולקיימם.

וכן היה דרכו בקודש של הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק ז"ע, שהשכים קום בר"ה, וכבר מעלות השחר עמד בבית המדרש והתחיל להתפלל פסוקי דזמרה בדביקות, ושימש כשליח ציבור בכל התפילות מרישא ועד גמירא, וכן תקע את התקיעות בשופר, ואת תפילות מוסף סיים כשעה אחר חצות היום, ואז הלך לאכול ולשתות כמצוות היום, אולם כל הסעודה ארכה לו כחצי שעה, ואז חזר לבית המדרש והגיד תהלים בציבור, בהשתפכות הנפש, עד סוף היום (הובא ב'אהל אלימלך' אות שמב).

וכבר מצינו בפוסקים (עי' משנ"ב תקפא סק"ג) שמן הראוי לסיים שלוש פעמים ספר תהלים מר"ח אלול ועד יום הכיפורים, ואין לנו כלי זיין חזק יותר מאמירת הפסוקים שחברם דוד המלך ע"ה לכל הדורות, לשפוך את הלב לה' ולעורר רחמים וחסדים בעולם.

סגולה גדולה ונפלאה שמעתי מאנשי מעשה, לומר ולסיים ב' פעמים את כל ספר תהלים בליל ראשון דראש השנה, והיא מסוגלת מאד לישועות גדולות, ומדי שנה בשנה מעידים עדים נאמנים 'אותות ומופתים' שזכו בזכות זה. ידוע מימים מקדם שהמגיד הנודע הגרב"צ יאדלער אסף קבוצה של בחורים מבוגרים מאד בליל ר"ה לאמירת ב"פ תהלים וכולם מצאו זיווגם זמן קצר לאחמ"כ, אף כהיום הנני מכיר עסקן חשוב באחת הערים בארץ

הגרי"ז מבריסק זצוק"ל היה נוהג להרבות באמירת תהלים במשך כל היום כולו של ראש השנה, וביאר הנהגתו זאת, כי ביום הזה דומה האדם כמי שהתמוטטו לו נכסיו רחמנא ליצלן, שגם מי שעד עכשיו היה מסודר בפרנסתו וכל בני משפחתו היו בריאים ושלמים וכן בשאר הדברים, ברגע זה הכל תלוי על בלימה, ועולה על כף מאזניים, וההכרעה תלויה בידו - על כן יש לו להרבות בתפילה, לבקש רחמים ותחנונים לפני המקום שיתן לו שנה טובה, וזה פשוטות כוונת התפלה 'כדלים וכרשים דפקנו דלתך', פשוטו כמשמעו ממש גם בגשמיות, שברגע זה עומד בעירום ובחוסר כל כפשוטו ממש.

והסביר, שעל כן הוא מעדיף לומר תהלים יותר מללמוד ישעוריו הקבועים, כי בדרך לימוד מתעורר אצלו הערות וקושיות על הנלמד, ועליו לחפש בספרים כדי למצוא יישוב לקושיות, ולפעמים יכול לבוא עי"ז לבזבז רגע כמימרא בעת החיפוש, לכן הוא מעדיף לעסוק באמירת תהלים כדי שבכך ינצל את כל עיתותיו בתכלית השלימות.

ידוע שהרה"ק בעל התניא זי"ע היה מרבה באמירת תהלים כל יום ר"ה עד לאחר תפילת מעריב בליל ב' דר"ה, ולא אמר 'מאמר' אלא מאחרי מנחה של ער"ה עד אחר ערבית בליל ב' לא משה ידו מתוך ה'תהלים' - מחזור, מחזור - תהלים' [אף שכבר נודע חשיבות מאמרי הד"ח בעינינו], הוא היה מזהיר את תלמידיו בראש השנה על שני דברים: שימעטו בשינה [היינו להמנע מתוספת שינה על ההכרח, כי הישן פחות ממה שגופו

רבו בימי הרחמים והסליחות, איזו קבלה יקבל על עצמו כסניגור בעת המשפט, ענהו הרב: "צא התבונן בעצמך באיזה דבר קל הנך בטוח שתוכל עמוד בקבלה זו למשך כל השנה, ויעש התלמיד כן, משחזר אל רבו והעלה לפניו את מסקנתו, אמר לו רבו עתה חצה נא את הקבלה לשניים, וקבל ע"ע רק מחצית אחת. כי על האדם להיות החכם הרואה את הנולד".

בעניין זה, סיפרו חכמי המשל מעשה ביהודי אחד מ'בני הכפר' שלא היה 'חכם' גדול, ואף 'טיפש' קטן לא היה. פ"א נקלע למקום מרוחק וכבר הגיע זמנו לחזור לביתו, החליט הלה לנסות לראשונה בחייו את התענוג המכונה 'רכבת הברזל', לנסוע באותה עגלת ברזל שאיננה צריכה לעזרת הסוסים. בבואו למוכר הטיקעטס (כרטיסי הנסיעה) הסביר לו המוכר כי ג' קרונות ישנם ברכבת. א' לעשירי תבל שם נהנים היושבים מסעודות כיד המלך ומשרתים לרוב. ב' לפשוטים יותר. ג' לפשוטים וקשי יום. כל קרון יורד במעלה מהקרונות האחר הן מצד הסערוויס (שרות) והן מצד המחיר...

'בן הכפר' החליט שאם כבר עומד הוא בפתח תענוגי הרכבת יקח לעצמו טיקעט במחלקה הראשונה, אבל מה יעשה הבן כשאין לו די מעות לקנות טיקעט במחלקה הראשונה עד ביתו? חשב לעצמו: אקנה ואסע עם הרכבת רק עד מקום פלוני- שם ארד ואקבץ נדבות יד אל יד עד שיהיו לי עוד מעות לנסוע עוד כמה תחנות, וחוזר חלילה.

עלה היהודי מאושר על הרכבת ונהנה מכל רגע, אך כעבור שעה קלה נכנס הממונה והודיעו כי במקום פלוני עליו לרדת אחר כבוד מן הרכבת. מה חשכו עיניו ברדתו מהרכבת וירא כי המקום מקום שממה, ואין לו ממי לבקש עזר וסיוע בממון, ואין ביכולתו לאסוף ממון ושם יישאר לאורך ימים... טפח האיש על ראשו וצעק, אוי לי כי פתי הייתי, הרי באותן מעות שהיו ברשותי הייתי יכול לקנות טיקעט זול- למחלקה השלישית, ובזה כבר הייתי יושב בביתי על מי מנוחות, כמה סכל הייתי שהילכתי בגדולות ובנפלאות ממני, ועתה נשארתי ללא מאומה.

אף לדין ייאמר: הבא לקבל על עצמו קבלות טובות וחיזוקים לקראת הימים הנוראים הבאים לקראתנו, יראה להיות ה'חכם' עינו בראשו, יקבל ע"ע מעתה קבלה שלפי אומד דעתו יוכל לעמוד בה למשך זמן ארוך מבלי ליפול. כי המהלך בגדולות ובנפלאות ממנו ומקבל על עצמו טובות יותר מכפי יכולתו, סופו ליפול מכל קבלותיו הטובות ולמצוא את עצמו באמצע מדבר שממה רוחני... אמנם אם יקבל כפי כוחו יעלה ויבוא ממדרגה למדרגה עד שיעמוד על דרך הטוב.

יה"ר מלפני אבינו שבשמים שנזכה לשוב בתשובה שלימה להתעלות באמונה ובשמחה, כהכנה הראויה לימים הנוראים, ונבוא לידי סליחה מחילה וכפרה בקרבת ה', ונזכה לשנה טובה ומתוקה שנת גאולה וישועה ברו"ג.

(מתוך באר הפרשה ראש השנה תשע"ז)

הקודש אשר לפני כשנתיים (ר"ה תשע"ו) ישבו בביתו שני בנים ובת בגיל השידוכין ולא זו מאומה - הלה אמר פעמיים תהלים בליל ר"ה ובמשך השנה שבר ג' צלחות בג' השידוכין... לפני כשנתיים ימים סיפר לי אברך שאשתו סבלה נוראות מאיזה מיחוש והייתה מבקרת בקביעות בבית החולים כל כמה שבועות, הלה קיים סגולה זו ובכל השנה שלאחריה לא דרכו רגליה על מפתן בית החולים, ועוד כהנה רבות...

האף אמנם כי סגולה זו קשה לרבים לקיימה - בפרט שלמחרת היום יש לעמוד שעות ארוכות בתפילה במוח צלול, עכ"ז הובאה זאת הסגולה למען ידעו דורותיכם חשיבותה וכוחה של האי סגולה, והעיקר הוא לנצל את הזמן כראוי ולא לבטל אפילו רגע אחד ביום קדוש זה, ויאמר עכ"פ פ"א תהלים או חלק ממנה כ"א כפי יכולתו או יחלקם בין בני הבית וכיו"ב.

אבינו מלכנו כתבנו בספר זכויות - עניין קבלות טובות

הרה"ק ה'צמח צדק' ז"ע היה אומר ש'קבלה טובה' שמקבל האדם על עצמו בימים הקדושים האלו היא 'המלבוש החדש', לנפש החדשה, לשנה החדשה'. וכך ביאר הגאון רבי אליהו לאפיאן (לב אליהו, מערכות התשובה עמ' שמא) בדברי המשנה (אבות ד,א) 'רבי אליעזר בן יעקב אומר, העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחד', ויש לדייק מהו שכתב בלשון הווה 'העושה מצווה אחת' ולא בלשון עבר מי שעשה, ועוד, מהו מצווה 'אחת'? אלא לומר לך, שלא מדובר במקיים איזה המצוה, אלא ב'קובע' ומקבל ע"ע שיקיים מצווה פלונית, בזה גופא 'קונה לו פרקליט' ליום הדין.

כה אמר הרה"ק ה'חידושי הרי"ם ז"ע (הובא 'אמרי אמת' שבת תשובה תרצ"ב) על אומרים (קידושין מ:): 'כל קבוע כמחצה על מחצה דמי', שאם קובע עצמו לאיזה דבר מצווה- בקביעות איתנה שאפילו כל רוחות שבעולם לא יזיזוהו, כבר נחשב לו כמי שיש בידו רק מחצה עוונות ומחצה זכויות, נמצא שבעוד דבר טוב אחד כבר נעשה כרוב זכויות ומטה את הכף לזכות.

סיפר לי אברך ת"ח מופלג אשר הנני מכירו משנות נעורו, כי זה לו שנים הרבה שסבל מרורות מ'חור' באזניו (בעור התוף), והיו יסוריו קשים ומרים, מה גם שבכל השנים הללו נאסר עליו לטבול במקוה כי המים מסוכנים למי שחור לו באזניו... והנה ביום הושענא רבה (תשע"ה) היה אצל רבו שהורה לו כי הגיע זמנו לעבור ניתוח באזניו. כמה עסקני רפואה חשו לעזרתו ובמהרה הושג לו זמן ועת לנתחו, כאן אירע האות והפלא, כי בבואו לפני הרופא הגדול ראה הרופא כי הכל בריא ושלם ואין באוזנו כל זכר לחור... ויהי הדבר כחידה סתומה כי כל רואיו ומכיריו ידעו כי הלה סובל קשות באוזניו... עד שהאברך נזכר שבר"ה הבעל"ט קיבל על עצמו שלא לדבר בשעת התפילה, ומן הנראה שזכה בזכות שסתם פיו נסתם חור אחד כנגדו.

פעם שאל אחד מתלמידי הגה"צ רבי לייב חסמן זצוק"ל את

האם מארזי קטניות של חברה פלוגנית חייבים בבדיקה שמא יש בהם אורחים בלתי רצויים?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

שמתרבים מתוך המאכל אבל לא בדברים שבאים מבחוץ, דדוקא מה שמתרבה מן המאכל יש חזקה בשלוש תולעים שמאכל זה התלע ועמ' הסתם יש בו עוד תולעים, משא"כ בדברים הבאים מבחוץ, והביאורו הט"ז סי' פ"ד ס"ק י"ז וט"ז והש"ך בסימן נ"ז, והמג"א סי' תפ"ז סק"ב לגבי שעורים שנמצאו בתבשיל שאין חוששין שמא יש יותר. ולפי"ז גם בנדון השאלה אין חשש הלכתי שמא יש עוד שקצים ורמשים, אלא שנראה מטעם זהירות לא לשפוך לסיר אריזה שלימה רק לתת מעט מעט ולהביט שאין גוף זר כדי שלא להעלים עין מן האיסור.

שאלה: במארז קטניות קפואים של חברה מסוימת נמצאו "אורחים בלתי רצויים", האם כל מי שיש ברשותו מהמוצרים של אותה חברה חייב לבדקם או שניתן לסמוך על חזקת כשרות. תשובה: מעיקר הדין אין חובת בדיקה, שלא הוחזקו מוצרי החברה להיות מעורב בהם שרצים. דהנה מצינו בשו"ע הל' תולעים שאם מצאו בתבשיל ג' תולעים כולו חייב בבדיקה שהוחזק בתולעים בג' פעמים, ולפי"ז יש לדון גם כאן, אף שלא נמצאו ג' מאותו מין, היה מקום לומר שזה כמו נגח שור חמור וגמל שנעשה מועד לכל, ומי יודע מה ימצאו בפעם הבאה. אכן דעת המהרש"ל שדין הבדיקה נאמר רק בתולעים

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

כתובות דף עה

מדוע אין חזקת כשרות בספק נגע?

אם בהרת קודם לשער לבן - טמא, אם שער לבן קודם לבהרת - טהור, ספק - טמא

אמנם נראה ליישב ע"פ מאמר חז"ל (ב"ב קסה.) "רוב בגזל, ומיעוט בעריות, והכל בלשון הרע". ועוד שנינו (ערכין טו:) "כל המספר לשון הרע נגעים באים עליו". ומכיון שכל בני האדם רגילים בלשון הרע ממילא כל אדם בחזקת שיטמא בנגעים, ולכן אין ללכת אחר חזקת הטהרה...
(מתוקים מדבש - מקרי דרדקי)

מסופר בגמרא (ב"מ פו.) שנפלה מחלוקת בשמים באופן ספק אם השער לבן קדם לנגע [שבמקרה זה הדין טהור] ספק אם קדם הנגע לשער לבן [טמא], הקב"ה אומר טהור, וכל פמליא של מעלה אומרים טמא.
והקשו התוס' (כתובות עה: ד"ה ספק), לשיטת המטמאים מדוע אין הולכים אחר החזקה שרוב בני אדם טהורים?

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

"שמרתי לך כרטיס בצד, אבל מוישה בא, שם כסף ולקח אותו..."

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

לאו גמור ד'לא תלך רכיל בעמך'. הגם שעוולה גדולה עשה אותו שהפציר לתת לו את הסחורה שברר הראשון, מכל מקום כיון שמכר לו וקיבל המעות מאתו, בוודאי מכירה גמורה היא ולא תצא שום תועלת מזה שיגלה לו שם המפציר, רק שיכניס לו שנאה בלבו עליו. וזו היא רכילות גמורה...".
נקל לתרגם דוגמה זאת לתרחישים מוכרים לנו מחיי היום-יום, וכגון - מכירת כרטיסים לנסיעה למירון בל"ג בעומר, וכן כל כיוצא בזה.
בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מציינים בעניין זה, שאם הקונה הראשון יודע מיהו הקונה השני, ורק שחושד במוכר שמכר ברצונו לשני, אזי על פי המבואר לעיל ב'חפץ חיים' נראה שמותר לו לומר שהוא אינו אשם, אף שבכך ידע שהשני אשם. וכן כתב הגר"א גנחובסקי.

היום נלמדים הסעיפים האחרונים בספר 'חפץ חיים' (כלל ט' מהלכות רכילות סעיפים יד-טו). בסעיף האחרון מזכיר ה'חפץ חיים' ענין שרבים נכשלים בו, ומצייר בזה דוגמה אחת שממנה יקיש המשכיל לכל כיוצא בזה.
"לפי מה שמצוי, שאחד מביא סחורה לעיר למכור, ובאים אצלו קונים הרבה, ורגיל מאוד שמי שאין לו מעות בשעת מעשה, הוא בורר סחורה ומבקש מהמוכר שלא ימכור את הסחורה לאחר כי הוא ילך ויביא לו מעות. ובתוך כך באים אצלו קונים אחרים ומפצירים בו הרבה שימכור להם אותה הסחורה שברר הראשון, ונתרצה להם, ואחר כך כשבא הראשון ומבקש מאתו שייתן לו את הסחורה שברר מתחילה, הוא משיבו: 'פלוני בא ולא הייתי רוצה לתת לו, והשליך את המעות ולקח את הסחורה, ובעל כרחי נתרציתי לו, שלא הייתי רוצה להתקוטט עמו'. כגון זה עבר על

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

מהו משך הזמן הנדרש לאמירת פסוקי דזמרה?

דזמרה, כיון שהחשש שמא יפול מידי מפריע לריכוז המחשבה, ויש שכתבו שאסור להחזיק בידו כל חפץ, למעט סידור וכדומה. ויש אומרים, שראוי שלא לומר פסוקי דזמרה בקול רם. ויש שכתבו, שראוי שכל הציבור יאמרו פסוקי דזמרה מזמור מזמור יחד עם הש"ץ.

[שו"ע נא, ח, ומשנ"ב כ; בו"מ דרשו, 23]

את פסוקי דזמרה יש לומר בנחת, ולא במרוצה, 'כמונה מעות', דהיינו, שלא ידלג על מילים והברות, ולא יבליען, אלא יאמר כל מילה והברה בשלימותן. ויש שכתבו, שמי שאינו אומר את המילים בפסוקי דזמרה בשלימות ובשפה ברורה, בית דין של מעלה מנדים אותו על כך, רחמנא ליצלן. וכתבו גדולי האחרונים, כי משך זמן אמירת פסוקי דזמרה הוא מחצית השעה (!). ואין להחזיק בידו חפץ יקר או מסוכן בשעת אמירת פסוקי

באיילו ימים אין אומרים מזמור לתודה?

יום הכיפורים, כיון שבכך מצטמצם זמן אכילתו - שבדרך כלל הוא ביום ההקרבה, ובלילה שלאחריו - ליום אחד בלבד, שהרי בלילה אי אפשר לאוכלו.

ולפיכך, בכל הימים הללו, בשבת וביום טוב, בערב פסח ובפסח, ובערב יום הכיפורים, אין אומרים מזמור לתודה. אולם, אם טעה והחל באמירתו, יאמר עד סוף המזמור.

[שו"ע נא, ט, ומשנ"ב כא-כב; בו"מ דרשו, 24]

אמירת 'מזמור לתודה' בפסוקי דזמרה, נחשבת כהקרבת קרבן תודה. הקרבת קרבן התודה במקדש התאפשרה רק בימות החול, שהרי בשבת וביום טוב אסור להקריב קרבנות של נדרים ונדבות. וכמו כן, בזמן המקדש לא הקריבו קרבן תודה בפסח, מחמת לחמי החמץ המובאים עמו. וכן לא הקריבו את קרבן התודה בערב פסח, משום שבכך מצטמצם זמן אכילת לחמי התודה לשעות ספורות בלבד, עד לסוף זמן אכילת חמץ. וכן לא הקריבוהו בערב

מדוע תיקנו לומר 'אשרי' שלוש פעמים ביום?

שבח גדול, שהקדוש ברוך הוא משגיח על כל בריותיו ומפרנסן. ולפיכך, חובה לומר פסוק בכוונה, דהיינו עם הבנת תוכן הדברים; ויש אומרים, שאף הסיבה שתיקנו לומר את המזמור שלוש פעמים ביום, היא כדי להבטיח שלפחות פעם אחת ביום יכוון באמירת פסוק זה. ואם אמרו שלא בכוונה, ישוב ויאמר מפסוק זה עד סוף המזמור, ואף אם נזכר בכך לאחר התפילה.

[שו"ע נא, ז, ומשנ"ב טו ו-טז; ביאורים ומוספים דרשו, 18]

רבותינו ז"ל תיקנו לומר בכל יום שלוש פעמים, את המזמור "תהלה לדוד" שבתהילים, בפסוקי דזמרה, לאחר שחרית, ולפני מנחה. ונהגו להוסיף לפני מזמור זה שני פסוקים הפותחים במילה 'אשרי', וכך נקרא שמו של המזמור בקצרה - 'אשרי'. והסיבה העיקרית שמחמתה תיקנו לומר מזמור זה, היא משום שיש בו את הפסוק "פֹתַח אֶת יְדֶיךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכֹל חַי רְצוֹן", שהוא

* העומד באמצע אמירת פסוקי דזמרה, ובבית הכנסת כבר הגיעו לקריאת התורה, וקראוהו לעלות לתורה - יעלה ויברך לפני הקריאה ולאחריה, ואף יקרא בלחש יחד עם ה'בעל קורא', כדין.
* השומע ברכה באמצע פסוקי דזמרה, יענה עליה אמן, אף אם הוא עומד באמצע פסוק, ובלבד שאינו באמצע ענין. ולקדיש, 'ברכו', וקדושה, יענה אף באמצע ענין.
* המתפלל באופן שמותר לו לענות 'אמן', כגון שעומד בפסוקי דזמרה, ויש בסביבתו כאלו האומרים בקול רם ברכות השחר, ואם יענה על ברכותיהם יפריע הדבר לריכוזו בתפילה - יש שהורו, שהוא פטור מלענות על ברכותיהם.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה פירוש המושג 'שיעור אות קטנה'?

לכתב בינוני - יש לשער את גודל האות 'י' על פי גודלה בכתב זה שעליו אנחנו דנים. וכאשר הדיון הוא בנוגע לכתב גדול - לדעת המשנה ברורה, יש לשער על פי גודל האות 'י' בכתב בינוני; ולדעת החזון איש, יש לשער על פי גודלה בכתב הגדול שעליו דנים. והפוסקים לא פירשו מהי אמת המידה להגדרות 'קטן', 'בינוני' ו'גדול'.

[שו"ע לב, טו, משנ"ב מד, וביה"ל ד"ה מלוא; ביאורים ומוספים דרשו, 77]

בכתיבת ספרי תורה, תפילין ומזוזות, וכשרותם, קיים המושג 'שיעור אות קטנה'. ופירושו - השטח הנדרש לכתיבת האות 'י' כהלכתה. ולדוגמה: כש'רגל' של אות קצרה ביחס למקובל - בחלק מהאותיות די בכך שאורך הרגל שנותרה, היא כאורך הנדרש לכתיבת האות 'י'.

כאשר הדיון אם להכשיר או לפסול הוא בנוגע לכתב קטן, או

הלוח היומי

כ"ג אלול | רבי אורי ב"ר פנחס זצ"ל, השרף מסטרליסק ובעל אמרי קדוש

בשנת קנ"א ביום זה אירע הטבח הנורא ביהודי פלמה דה מיורקה הי"ד.
בתשס"א, אירעו הפיגועים הקשים (11 בספטמבר) בבנייני התאומים ובפנטגון בארה"ב שבהם נהרגו 2753 איש ובתוכם יהודים רבים הי"ד.

יארצייט:

תקע"ט: רבי ישראל ב"ר לוי יצחק (מברדיטשוב) זצ"ל, מפיקוב, בעל תורת מהרי"ן ובעל תולדות יצחק בן לוי וליקוטי מהרי"ן ורבה של ברדיטשוב אחרי אביו.

תקפ"ו: רבי אורי ב"ר פנחס זצ"ל, השרף מסטרליסק ובעל אמרי קדוש.

תרכ"ב: רבי יוסף זאב ב"ר דוד זצ"ל, מקשאנוב.

תש"ב: רבי יצחק מנחם מנדל ב"ר שמואל צבי דנציגר הי"ד, האדמו"ר מאלכסנדר, בעל עקידת יצחק.

תש"ג: רבי משה בצלאל ב"ר יהודה אריה לייב אלתר הי"ד, מגור.

תשמ"א: רבי יעקב יצחק ב"ר שמעון נתן נטע בידרמן זצ"ל, מלעלוב.

תשע"ה: רבי יוסף חיים ב"ר אברהם ברוך בלוי זצ"ל, רבה של אשקלון.

מעלת השבוע האחרון של השנה

הגה"צ רבי אליהו לופיאן אמר: מובא בשם הקדמונים ז"ל שבימי השבוע האחרון של השנה יכולים לתקן את כל ימי השבוע של השנה, יום א' כנגד יום א', יום ב' כנגד יום ב' וכו', וכן יום שבת קודש כנגד כל שבתות השנה. (לב אליהו ח"ג עמ' שז)

נשתדל לנצל כראוי את השבוע האחרון של השנה, שיש בו כח לתקן את כל ימות השנה

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il